

«ՍԵՎԱՆԻ Խ.ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ԱՎԱԳ ԴՊՐՈՑ» ՊՈԱԿ

**ՀԵՐԹԱԿԱՆ ԱՏԵՍԱԿՈՐՄԱՆ ԵՆԹԱԿԱ
ՈՒՍՈՒՑԻՉՆԵՐԻ ՎԵՐԱՊԱՏՐԱՍՏՄԱՆ
ԴԱՍԸՆԹԱՑ**

ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՀԵՏԱՉՈՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ԹԵՄԱ՝ Նախագծային ուսուցման մեթոդը <<Հասարակագիտություն>>
դասընթացում

ՀԵՂԻՆԱԿ՝ Ռուզաննա Գաբրիելյան

ԽՈՒՄԲ/ԱՌԱՐԿԱ/՝ 4րդ /Հասարակագիտություն/

ՍԵՎԱՆ 2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ.....	3
ԳԼՈՒԽ 1. ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴԻ ԷՈՒԹՅՒՆԸ.....	5
ԳԼՈՒԽ 2. ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՓՈԻԼԵՐԸ.....	9
ԳԼՈՒԽ 3. ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ.....	12
ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ.....	15
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ.....	16
ՀԱՎԵԼՎԱԾ.....	17

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Թող աշակերտը չսովորի գիտությունը, թող նա հորինի այն ինքնուրույն

Ժան Ժակ Ռուսո

Արդի ժամանակաշրջանում, երբ գիտությունը ամեն օր գրանցում է նոր ձեռքբերումներ, ավելի է կարևորվում կրթության դերը: Կրթությունը անձի որակը բնութագրող հատկանիշ է: Կրթության համաշխարհային գերխնդիրը՝ սովորածը ուրիշին սովորեցնել և կարողանալ դրա վրա ավելացնել նոր կարողունակություններ և հմտություններ: Սովորողների մոտ նոր կարողունակությունների ձևավորման գործում շատ մեծ դեր ունի <<հասարակագիտություն>> առարկան:

<<Հասարակագիտություն>> առարկայի դասաժամերը ուսուցչին հնարավորություն են տալիս սովորողների մոտ խթանելու և զարգացնելու ազգային գիտակցությունն ու մտածողությունը, դաստիարակել որպես պատասխանատու, սոցիալապես հոգատար ապագայի հասուն քաղաքացի: Մեր օրերում սովորողները ոչ հեշտությամբ, բայց կարողանում են առանձին խնդիրներ վերլուծել և մեկնաբանել, ներկայացնել կարծիք և դիրքորոշում:

Թեմայի արդիականություն

Արդի կրթական համակարգում <<հասարակագիտություն>> առարկան ավելի նորարար կազմակերպելու համար կան բազմաթիվ մեթոդներ, որոնցից առավել արդյունավետ է <<նախագծային ուսուցում>> մեթոդը:

Նախագծային մեթոդն ունի մի շարք առավելություններ՝սովորողների մոտ զարգացնում է ինքնագնահատման կարողունակությունը, համգործակցման աշխատանքի հմտությունը, փոխօգնության պատրաստակամությունը, բանավիճելու ունակությունը, սեփական կարծիքի արտահայտման ու խոսքի հիմնադրման կարողունակությունը:

Թեմայի նպատակը

- Ներկայացնել ուսումնական նախագծի մշակման և իրականացման կարգն ու առանձնահատկությունները:
- Ներկայացնել նախագծային ուսուցման կազմակերպման կարևորությունը <<հասարակագիտության>> դասընթացում:

Թեմայի խնդիրները

- Հետազոտել և բացահայտել նախագծային աշխատանքի դերը հասարակագիտության դասընթացում:

- Մշակել նախագծի նմուշ-օրինակ:

Այս վերլուծական աշխատանքը խորանում է սկզբունքների, առավելությունների, մարտահրավերների և լավագույն փորձի մեջ, որոնք կապված են նախագծերի վրա հիմնված կրթության հետ: Հետազոտության արդյունքների և գործնական պատկերացումների համապարփակ քննության միջոցով այս աշխատանքը նպատակ ունի ապահովելու այս կրթական մեթոդաբանության ամբողջական ըմբռնումը:

ԳԼՈՒԽ 1

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴԻ ԷՈՒԹՅՒՆԸ

1.1 Նախագծային մեթոդի Էությունը

Մեթոդը ներդրվել է 18-րդ դարում Եվրոպայում՝ ճարտարապետության և ճարտարագիտության դպրոցներում, երբ ավարտելուց հետո ուսանողները պետք է կիրառեին իրենց ուսման ընթացքում սովորած հմտություններն ու գիտելիքները, օրինակ՝ լուծել հուշարձանի նախագծման խնդիրները¹:

Նախագծային մեթոդը մանկավարժության մեջ նորույթ չէ: Այն կիրառվել է ավելի վաղ, քան ամերիկացի ուսուցիչ Ուիլյամ Յերոյ Քիլպատրիկի <<Ծրագիր մեթոդ>> հայտնի հոդվածի հրապարակումը², որտեղ նա այդ հայեցակարգը սահմանալ է որպես <<սրտից կատարված ծրագիր>>: Նա մանկավարժության բնագավառում այս մեթոդի կիրառելությունը բնորոշել է որպես նպատակահարմար գործունեության մեթոդ, որը կապված է իրական կենսական միջավայրում դպրցական խնդրի լուծման հետ: Այլ կերպ ասած՝ նախագծային մեթոդը ուսումնական գործունեության ձև է:

Նախագծային մեթոդը հանդիսանում է հետազոտական, պրոբլեմային ստեղծագործկն մեթոդների համադրություն: Այստեղ ուսուցիչը ստանձնում է մշակողի, համակարգողի, փորձագետի, խորհրդատուի դեր: Սա նշանակում է, որ նախագծային մեթոդի հիմքում ընկած է սովորողի ճանաչողական հմտությունների, սեփական գիտելիքներն ինքնուրույն ձևակերպելու, տեղեկատվական տարածքում կղմնորոշվելու քննադատական մտածողության ձևավորումն ու զարգացումը:

Նախագծային ուսուցման միջոցով ստացած ամեն գիտելիք կամ հմտություն լիովին համապատասխանում է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթության չորս գերակայությունների տրամաբանությանը՝

- Սովորել իմանալու համար
- Սովորել կիրառելու համար
- Սովորել լինելու համար
- Սովորել միասին ապրելու համար:

Ըստ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կրթական չորս գերակայությունների <<հասարակագիտության>> դասաժամին նախագծային ուսուցման կիրառումը զարգացնում է հետևյալ կարողունակությունները՝

¹ <https://hy.wikipedia.org/wiki/>

² <https://hy.wikipedia.org/wiki/>

1. Համագործակցություն

Համագործակցությունը նախագծային կրթության հիմնարար ասպեկտն է: Սովորողները աշխատում են խմբերով՝ զարգացնելով հաղորդակցման, թիմային աշխատանքի և բանակցելու հմտությունները: Այս համագործակցային մոտեցումը արտացոլում է մասնագիտական միջավայրի համագործակցային բնույթը և օգնում սովորողներին զարգացնել հիմնական միջանձնային հմտությունները:

2. Զննադատական մտածողություն

Նախագծերի վրա հիմնված կրթությունը զարգացնում է քննադատական մտածողությունը՝ խրախուսելով սովորողներին վերլուծել տեղեկատվությունը, կատարել եզրահանգումներ և լուծել բարդ խնդիրներ: Այն սովորողներին մարտահրավեր է նետում ստեղծագործ մտածելու և նորարարական լուծումներ մշակելու՝ խթանելով ավելի բարձր ճանաչողական հմտությունները:

3. Ինքնակրթություն

Սովորողները նպատակներ են դնում, պլանավորում են իրենց աշխատանքը և ինքնագնահատում իրենց առաջընթացը: Այս բաղադրիչը հնարավորություն է տալիս սովորիչներին դառնալ անկախ ողջ կյանքի ընթացքում:

4. Տեխնոլոգիաների ինտեգրում

Տեխնոլոգիան առանցքային դեր է խաղում նախագծերի վրա հիմնված կրթության մեջ՝ հնարավորություն տալով մուտք գործել հսկայական ռեսուրսներ, համագործակցություն սահմաններից դուրս և ներկայացման նորարարական ձևաչափեր: Վիրտուալ իրականությունը, առցանց հարթակները և արհեստական ինտելեկտը փոխեցին նախագծերի նախագծման և իրականացման ձևը:

1.2 նախագծային աշխատանքի տեսակներն են՝

1. Հետազոտական նախագծեր

Դպրոցականները փորձեր են անցկացնում, սայնոլիտեսև ուսումնասիրում ցանկացած տարածք, ապա կազմում արդյունքները, որոնք ձեռք են բերվել աշխատանքի ընթացքում:

2. Խաղային նախագծեր

Դրանք ներկայացվում են խաղերի և ներկայցումների տեսքով, որտեղ խաղալով ցանկացած հերոսի դերը, սովորողները առաջարկում են իրենց լուծումները ուսումնասիրվող խնդիրներին:

3. Տեղեկատվական նախագծեր

Սովորողները հավաքում և վերլուծում են թեմայի վերաբերյալ տեղեկատվությունը, այն ներկայացնելով ամսագրի, թերթի տեսքով:

4. Ստեղծագործական նախագծեր

Երևակայության համար հսկայական շրջանակ կա. Նախագիծը կարող է ներկայացվել արտադասարանային գործնեության, շրջակա միջավայրի պահպանության, տեսաֆիլմի և այլնի տեսքով: Երևակայությանը սահման չկա:

1.3 Նախագծային ուսուցումման դրական և բացասական կողմերը

Դրական կողմերն են՝

Ծրագրի վրա հիմնված կրթությունը խրախուսում է գործնական ուսուցումը, որը թույլ է տալիս սովորողներին կիրառել տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակներում:

Սովորողները զարգացնում են քննադատական մտածողություն և խնդիրներ լուծելու հմտություններ, երբ նրանք հաղթահարում են բարդ նախագծերը և հաղթահարում մարտահրավերները:

Նախագծերը խրախուսում են կրեատիվությունը և նորարարությունը, քանի որ սովորողները հանդես են գալիս իրենց սեփական լուծումներով և գաղափարներով:

Սովորողները հաճախ նախագծերը համարում են ավելի գրավիչ և մոտիվացնող, քան ավանդական դասախոսությունները, քանի որ նրանք ունեն սեփականության և ինքնավարության զգացում:

Գործնական փորձառությունները կարող են հանգեցնել տեղեկատվության ավելի լավ պահպանման՝ համեմատած պասիվ ուսուցման մեթոդների հետ:

Նախագծերը հաճախ ընդգրկում են բազմաթիվ առարկաներ՝ խթանելով միջառարկայական ուսուցումը և թեմաների ամբողջական ըմբռնումը:

Բացասական կողմերն են՝

Նախագծերը կարող են ժամանակատար լինել, ինչը դժվար է դարձնում թեմաների լայն շրջանակը սահմանափակ ժամկետներում լուսաբանելը:

Որոշ նախագծեր կարող են պահանջել մասնագիտացված սարքավորումներ կամ ռեսուրսներ, որոնք ոչ բոլոր դպրոցները կարող են թույլ տալ:

Ռեսուրսների տարբեր մակարդակ ունեցող սովորողները կարող են տարբեր մակարդակի հաջողություն ունենալ նախագծերում, ինչը պոտենցիալ սրում է կրթական անհավասարությունները:

Խմբային նախագծերում անհատական աշխատանքի գնահատումը կարող է դժվար լինել, ինչը հանգեցնում է անարդարության հնարավոր դրսևորումների:

Ուսուցիչներին անհրաժեշտ է մասնագիտացված վերապատրաստում նախագծային ուսուցումն արդյունավետ իրականացնելու համար, և ոչ բոլոր մանկավարժները կարող են պատշաճ կերպով պատրաստված լինել այս մոտեցմանը:

Որոշ առարկաներ կամ թեմաներ կարող են դժվար լինել նախագծերի միջոցով դասավանդելը, ինչը հանգեցնում է ուսումնական ծրագրի բացերի:

ԳԼՈՒԽ 2

ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ԱԾԽԱՏԱՆՔԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՓՈԻԼԵՐԸ

Ուսումնական նախագիծը ըստ տևողության կարող է լինել կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ: Ըստ մասնակիցների քանակի՝ անհատական և խմբային, ըստ բվանդակության՝ որևէ առարկային վերաբերող, միջառարկայական և ինտեգրված:³ Ուսումնական նախագիծը իրականացվում է 3 հիմնական փուլերով, նախապտրաստում, ընթացք և ամփոփում, սակայն աշխատանքը կարելի է կազմակերպել 5 փուլերով:

Փուլ 1. Պլանավորում և ուսումնական պլանի ձևավորում

Ծրագրի վրա հիմնված կրթության իրականացման առաջին փուլը ներառում է մանրակրկիտ պլանավորում և ուսումնական պլանի ձևավորում: Մանկավարժները պետք է սահմանեն ուսուցման հստակ նպատակներ, ընտրեն համապատասխան թեմաներ և բացահայտեն ցանկալի արդյունքները: Հիմնական նկատառումները ներառում են.

ա. Ուսուցման նպատակներ. Որոշեք, թե ինչ գիտելիքներ և հմտություններ պետք է ձեռք բերեն ուսանողները նախագծի միջոցով: Համապատասխանեցրեք այս նպատակները ուսումնական պլանի չափանիշներին և դասընթացի նպատակներին:

բ. Ծրագրի ընտրություն. Ընտրեք այնպիսի նախագիծ, որը գրավիչ է, տեղին և իրական աշխարհում կիրառելի: Այն պետք է առաջացնի ուսանողների հետաքրքրությունը և հետաքրքրասիրությունը:

գ. Ռեսուրսներ և նյութեր. Բացահայտեք ծրագրի համար անհրաժեշտ ռեսուրսները, նյութերը և տեխնոլոգիաները: Ապահովել մատչելիությունը և իրագործելիությունը:

դ. Գնահատման չափանիշներ. Մշակել գնահատման դասակարգումներ և չափորոշիչներ, որոնք համապատասխանում են ուսումնական նպատակներին: Այս չափանիշները պետք է լինեն թափանցիկ և հասանելի ուսանողների համար:

Փուլ 2. Ծրագրի մեկնարկ

Երբ նախագիծը պլանավորվի, ժամանակն է այն սկսել դասարանում: Այս փուլը ներառում է նախագիծը ուսանողներին ծանոթացնելը և ակնկալիքների ձևավորումը: Ծրագրի մեկնարկի հիմնական բաղադրիչները ներառում են.

ա. Ծրագրի մեկնարկ. Ներկայացրեք նախագիծը սովորողներին՝ բացատրելով դրա նպատակը, արդիականությունը և ակնկալվող արդյունքները: Խրախուսեք հարցերն ու քննարկումները:

³ <https://kznakgnahatum.blogspot.com/p/7-12-1-ix-46-3-10-10-20.html>

բ. Թիմի ձևավորում. հանձնարարքե կամ թույլ տվեք ուսանողներին ձևավորել թիմեր՝ հիմնվելով նախագծի շրջանակի և պահանջների վրա: Ընդգծեք համագործակցության և թիմային աշխատանքի կարևորությունը:

գ. Ժամանակացույց և նշածողեր. Սահմանեք ծրագրի ժամանակացույց՝ հստակ նշածողերով և վերջնաժամկետներով: Օգնեք ուսանողներին արդյունավետ կառավարել իրենց ժամանակը:

Փուլ 3. Ծրագրի իրականացում

Ծրագրի իրականացման փուլում ուսանողները ակտիվորեն ներգրավվում են հետազոտության, խնդիրների լուծման և նախագծերի մշակման մեջ: Մանկավարժները ծառայում են որպես օժանդակողներ և ուղեցույցներ՝ անհրաժեշտության դեպքում առաջարկելով աջակցություն: Այս փուլի հիմնական ասպեկտները ներառում են.

ա. Հետազոտություն և հետաքննություն.

Խրախուսեք ուսանողներին խորապես ուսումնասիրել նախագծի թեման, հավաքել տվյալներ և կատարել հետազոտություն: Տրամադրել հասանելիություն համապատասխան ռեսուրսներին:

բ. Խնդիրների լուծում. զարգացնել քննադատական մտածողություն և խնդիրներ լուծելու հմտություններ՝ ուսանողներին մարտահրավեր նետելով հաղթահարելու խոչընդոտները և գտնել ստեղծագործական լուծումներ:

գ. Արտացոլում և կրկնում. Խթանել ծրագրի առաջընթացի կանոնավոր արտացոլումը: Խրախուսեք ուսանողներին վերանայել և բարելավել իրենց աշխատանքը՝ հիմնվելով արձագանքների վրա:

Փուլ 4. Ներկայացում և գնահատում

Քանի որ նախագիծը մոտենում է ավարտին, ուսանողները պատրաստվում են ներկայացնել իրենց աշխատանքը հասակակիցներին, ուսուցիչներին կամ նույնիսկ արտաքին շահագրգիռ կողմերին: Այս փուլը ներառում է.

ա. Ներկայացման հմտություններ. Օգնել ուսանողներին զարգացնել արդյունավետ ներկայացման հմտություններ, ներառյալ հրապարակային ելույթը, տեսողական միջոցները և պատմվածքները:

բ. Գործընկերների վերանայում. Հեշտացնել գործընկերների վերանայման նիստերը, որտեղ ուսանողները հետադարձ կապ են տրամադրում իրենց հասակակիցներին: Խրախուսեք կառուցողական քննադատությունը և ինքնագնահատականը:

գ. Գնահատում. Գնահատեք ուսանողների աշխատանքը՝ օգտագործելով կանխորոշված չափանիշները: Ժամանակին և կառուցողական արձագանքներ տրամադրեք դրանց կատարման վերաբերյալ:

Փուլ 5. արտացոլում և փակում

Ծրագրի վրա հիմնված կրթության վերջին փուլը ներառում է արտացոլում և փակում: Խրախուսեք ուսանողներին քննադատաբար մտածել իրենց ուսուցման փորձի և ծրագրի ազդեցության մասին իրենց գիտելիքների և հմտությունների վրա: Հիմնական տարրերը ներառում են.

ա. Ռեֆլեկտիվ ամսագրեր. Խնդրեք ուսանողներին պահպանել արտացոլող ամսագրեր ծրագրի ողջ ընթացքում: Հորդորեք նրանց վերլուծել իրենց աճը և մարտահրավերները:

բ. Դերրիֆինգ. Անցկացրեք ամփոփիչ նիստ, որտեղ ուսանողները քննարկում են իրենց ընդհանուր փորձը և այն, ինչ նրանք սովորել են նախագծից:

գ. Տոնակատարություն. Ճանաչել և նշել ուսանողների ձեռքբերումները՝ գնահատելով նրանց քրտնաջան աշխատանքն ու ձեռքբերումները:

Դպրոցական դասընթացների շրջանակներում նախագծային կրթության կազմակերպումը պահանջում է մանրակրկիտ պլանավորում և իրականացում բազմաթիվ փուլերում: Այս վերլուծական աշխատանքը նախանշել է հիմնական կազմակերպչական փուլերը, որոնք ներգրավված են ծրագրի վրա հիմնված ուսուցման իրականացման մեջ: Հետևելով այս փուլերին՝ մանկավարժները կարող են ստեղծել գրավիչ, փորձառական ուսուցման հնարավորություններ, որոնք խթանում են սովորողների քննադատական մտածողությունը, խնդիրներ լուծելու և համագործակցելու հմտությունները:՝ դաստիարակելով ուսման հանդեպ սերը ողջ կյանքի ընթացքում:

Նախագծային ուսումնառությունը սվորողին դարձնում է շփվող, ստեղծարար, օգնում է կիրառել տեսական գիտելիքները: Այսպիսի աշխատանքի արդյունքում ձեռք բերված գիտելիքները հիմնված են փորձի վրա:⁴

⁴ Stavroula Kaldi ,Diamanto Filippatou &Christos Govaris Pages 35-47 | Received 08 Jun 2009, Accepted 12 Jul 2009, Published online: 23 Sep 2010

ԳԼՈՒԽ 3
ՆԱԽԱԳԾԱՅԻՆ ՄԵԹՈԴԻ ԿԻՐԱՌՈՒՄԸ

<<Հասարակագիտություն>> առարկայի ուսումնասիրության օբյեկտը հասարակությունն է: Այն կարելի է համարել նաև գիտություն մարդու կյանքի մասին, որը կենսագործունեություն է ծավալում հասարակության մեջ:

Հասարակություն, հասարակական գիտություններ. կրթության բովանդակության տիրույթ է, որը ներկայացնում է մարդկային հասարակության զարգացման ուղին՝ քաղաքակրթությունների ձևավորումից մինչև գլոբալ փոխազդեցություններ, նախապատմական ժամանակաշրջանից մինչև հետարդյունաբերական շրջանի գիտատեխնիկական արդի նվաճումներ: Միտված է մշտապես փոփոխվող աշխարհում հասարակական, քաղաքական, տնտեսական և մշակութային գործընթացների կապի ու փոխազդեցության մասին գիտելիքների ձեռքբերմանը և կիրառմանը, ինչպես նաև դրանցում դերակատարում ունեցած անհատների և խմբերի, նրանց փոխգործակցության իմացությանն ու վերլուծությանը, ներկայացնելով անհատի սոցիալականացման և հասարակական մասնակցության դրսևորումները՝ քննադատական և ստեղծագործ մտածողություն ունեցող պատասխանատու քաղաքացու ձևավորմանը.⁵

<<Հասարակագիտության>> դասապրոցեսում նախագծային ուսուցման մեթոդի արդյունվետությունը հետազոտելու համար ինքս կիրառել են վերը թվարկված փուլերով:

Նախագծային աշխատանքի ողնաշարը ընտրված թեման է: Անհրաժեշտ է ընտրել այնպիսի թեմա, որն ուղղված կլինի իրականությանը, կունենա կրթական արժեք և կզարգացնի նպատակներ, որոնց վրա սովորողները պետք է աշխատեն ամբողջ ընթացքում:

Սովորողներին բուն գիտելիքից զատ հետաքրքրում է նաև իրենց համայնքի խնդիրները: Նրանք ջանասիրաբար փնտրում են նոր մեթոդներ առկա խնդիրների լուծման համար:

Ստորև ներկայացնում են նախագծային աշխատանքի դասի պլանը:

Առարկա	Հասարակագիտություն
---------------	---------------------------

⁵ <https://www.arlis.am/documentview.aspx?docid=149788>

Նախագծի ղեկավար	Ռ. Գաբրիելյան
Դասարան	11րդ
Թեմա	Չբոսաշրջության զարգացումը մեր համայնքում
Տեսակը	վերառարկայական
Տևողությունը	կարճաժամկետ
Նպատակներ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ուսումնասիրել համայնքի հատակագիծը 2. Թեմայի համատեքստում ուսումնասիրել Վարսեր գյուղում առկա պատմամշակութային կոթողները 3. Համակարգել ձեռք բերած գիտելիքները 4. Ներկայացնել խնդրի լուծման հնարավոր տարբերակները
Վերջնարդյունք	<ol style="list-style-type: none"> 1.Տեսանյութի միջոցով առցանց հարթակում գյուղը գրավիչ դարձնել զբոսաշրջիկների համար, 2.զարգացնել զբոսաշրջությունը, 3.համախմբել գյուղի երիտասարդներին գյուղի պատմամշակութային կոթողները պահպանելու համար, քանի որ մշակույթը ազգի եւ մեր ինքնության պահպանման կարեւոր գործոններից է:

<p align="center">Նախագծի իրականացման Նկարագիրը</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ստեղծել 19-րդ դարի կերպարվեստի եւ ճարտարապետության վերաբերյալ սահիկաշար 2. Հարցազրույց վերցնել գյուղի բնակիչներից մշակութային կյանքի վերաբերյալ 3. Այցելել գյուղում առկա կերպարվեստի արհեստանոց 4. Նկարել ֆիլմ գյուղի մշակութային կյանքի վերաբերյալ 5. Ստեղծել գյուղը խորհրդանշող, զբոսաշրջությունը զարգացնող տեսարժան վայր (Թանգարան-այգի)
<p>Կարողունակություններ, որոնք կզարգանան Նախագծի ընթացքում</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Սովորել սովորելու կարողունակությունը 2. Ինքնաճանաչողական և սոցիալական կարողունակություն 3. Թվային և մեդիա կարողունակություն 4. Մշակութային կարողունակություն

Նախագծային աշխատանքի ավարտին սովորողները ավելի խորը հասկացան իրենց համայնքում առկա խնդիրները, ինչպես նաև ուսումնասիրեցին համայնքի մշակութային կյանքը, որի արդյունքում մշակեցին զբոսաշրջության զարգացման ռազմավարություններ: Բացի այդ, նրանք ձեռք բերեցին թիմային աշխատանքի, հետազոտության, ներկայացման և քննադատական մտածողության հմտություններ: Իրենց հետազոտությունների և վերլուծությունների միջոցով սովորողները յուրովի հայտնաբերեցին մեր համայնքի տեսարժան վայրերը՝ բացահայտելով թաքնված գոհարներ, որոնք կարող էին աննկատ մնալ: Նրանք սովորեցին քննադատորեն գնահատել մեր տեղանքի ուժեղ և թուլ կողմերը՝ որպես զբոսաշրջային ուղղություն՝ բացահայտելով բարելավման ենթակա ոլորտները՝ միաժամանակ գնահատելով մեր յուրահատուկ մշակութային և պատմական ժառանգությունը:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագծերի վրա հիմնված կրթությունը դիմամիկ և փոխակերպող մոտեցում է, որը կրում է կրթական համակարգը վերափոխելու ներուժ: Թեև առկա են գնահատման, ուսուցիչների վերապատրաստման և ռեսուրսների բաշխման մարտահրավերները, սակայն սովորողների պատրաստակամությունն ու բարձր ներգրավվածությունը նախագծային կրթությունը դարձնում են հեռանկարային, քանի որ այն շարունակում է զարգանալ, առաջարկում է ազդեցիկ տեսլական՝ նախապատրաստելու սովորողներին դիմակայել աշխարհի նոր մարտահրավերներին:

Նախագծային ուսուցման վրա հիմնված կրթության փուլերի այս վերլուծական ուսումնասիրությունը նպատակ ունի ուսուցիչներին, հետազոտողներին և քաղաքականություն մշակողներին տրամադրել համապարփակ պատկերացում, թե ինչպես արդյունավետորեն նախագծել, իրականացնել և գնահատել նախագծային ուսուցման փորձը:

Այս հետազոտական աշխատանքի արդյունքում հանգեցինք այն եզրակացության, որ սովորողները ավելի մեծ հետաքրքրասիրությամբ աշխատում են նախագծերի վրա, ձեռք բերում ավելի հիմնավոր գիտելիքներ, քան սովորական դասապրոցեսում:

Նախագծային աշխատանքը ճիշտ կազմակերպելու համար ուսուցիչը պետք է շարունակաբար ինքնակրթվի, տիրապետի նորագույն տեխնոլոգիաներին, կարողանա կատարել հասմակարգողի, կազմակերպչի դեր, նոր չափորոշիչներին համապատասխան արդար և թափանցիկ գնահատի նախագծային աշխատանքը:

Վերոնշյալ քայլերը ճշգրիտ կատարելու դեպքում <<հասարակագիտություն>> առարկայի ուսուցումը կդառնա ավելի արդյունավետ, արդի և սովորողների համար առավել գրավիչ:

Կրթության ամբողջ նպատակը հայելիները պատուհաններ դարձնելն է:

Սիդնեյ Ջ.Յարիս

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿ

1. ՀԱՆՐԱԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՉԱՓՈՐՈՇԻՉ (Հավելված N 2 ՀՀ կառավարության 2021 թվականի փետրվարի 4-ի N 136-Ն որոշման, Հավելված N 2 ՀՀ կառավարության 2010 թվականի ապրիլի 8-ի N 439-Ն որոշման)
2. Նավասարդյան Ս., Սահակյան Լ, «Նախագծային մեթոդը որպես սովորողների ստեղծագործական մտածողության զարգացման միջոց», Մանկավարժություն, 5/2013:
3. Чечель И.Д. Исследовательские проекты в практике школы. Управление исследовательской деятельностью педагога и учащегося в современной школе / И.Д. Чечель. М.: Сентябрь, 2000. 128 с.
4. Project-based learning in primary schools: effects on pupils' learning and attitudes Stavroula Kaldi ,Diamanto Filippatou &Christos Govaris Pages 35-47 | Received 08 Jun 2009, Accepted 12 Jul 2009, Published online: 23 Sep 2010

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՆԱԽԱԳԾԻ ԳՆԱՅԱՏՈՒՄԸ

Հանրակրթության պետական նոր չափորոշիչով (ՀՊՉ) նախատեսված է, որ 7-12-րդ դասարաններում յուրաքանչյուր սովորող պետք է տարվա մեջ իրականացնի առնվազն 1 նախագիծ՝ իր ընտրած առարկայից կամ առարկաներից (ՀՊՉ, IX, 46):

Ուսումնական նախագիծը ըստ տևողության կարող է լինել կարճաժամկետ, միջնաժամկետ և երկարաժամկետ, ըստ մասնակիցների քանակի՝ անհատական և խմբային, ըստ բովանդակության՝ որևէ առարկային վերաբերող, միջառարկայական և ինտեգրված:

Ուսումնական նախագիծն իրականացվում է 3 հիմնական փուլերով՝ նախապատրաստում, ընթացք և ամփոփում:

Ներկայացնենք ուսումնական նախագծի գնահատման ընդհանուր մոտեցումները: Անհատական կամ խմբային նախագծերի դեպքում գնահատման չափանիշների մեջ առկա են որոշակի առանձնահատկություններ, որոնք պետք է հաշվի առնվեն գնահատում իրականացնելիս:

Պետք է հաշվի առնել նաև, որ ուսումնական նախագծի իրականացման ժամանակ կարևորվում են ինչպես ընթացիկ աշխատանքները, այնպես էլ արդյունքներն ու դրանց ներկայացումը: Ուստի ցանկալի է, որ ուսումնական նախագծի նախապատրաստական փուլից սկսած մինչև ամփոփում և վերլուծություն յուրաքանչյուր սովորող, ինչպես նաև նախագիծը ղեկավարող ուսուցիչը(ները) պետք է պարբերաբար գրառումներ կատարեն՝ ինքնագնահատման և գնահատման ժամանակ տվյալներն օգտագործելու նպատակով:

Եթե ուսումնական նախագիծը գնահատվում է 10-միավորայինից տարբեր գնահատման սանդղակով, վերջնական միավորը փոխարկվում է 10-միավորայինի՝ ընդունված ձևով:

Օրինակ՝ եթե ուսումնական նախագիծը գնահատվելու է 20-միավորային սանդղակով, կարելի է միավորները բաշխել հետևյալ սկզբունքով.

- Ընթացքը - 6 միավոր, ընդ որում՝
 - նախապատրաստական փուլ (թեմայի ընտրություն, նպատակի սահմանում, դերերի բաշխում՝ եթե խմբային է) - 1 միավոր

- բուն ընթացք (խնդիրների ձևակերպում, հարցերի մշակում, պլանի կազմում, ժամանակի բաշխում, ռազմավարությունների ընտրություն, աղբյուրների ուսումնասիրում, տեղեկության հավաքագրում և վերլուծություն) - 4 միավոր
- ավարտ կամ ամփոփում (վերջնական մշակում, աշխատանքի ձևավորում) - 1 միավոր
- Բովանդակությունը - 8 միավոր, ընդ որում՝
 - համապատասխանությունը թեմային - 3 միավոր
 - ամբողջականությունը - 2 միավոր
 - հիմնավորվածությունը - 2 միավոր
 - գրագիտությունը - 1 միավոր
- Ներկայացումը - 6 միավոր, ընդ որում՝
 - ձևը/միջոցը (սահիկաշար, ֆիլմ-հոլովակ, երաժշտություն, համերգ, նկար, պաստառ, գրքուկ, բեմականացում և այլն) - 3 միավոր
 - խոսքը - 3 միավոր